

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
113/2024	Formannskapet	28.11.2024
	Kommunestyret	17.12.2024

Saksbehandler: Slava Korneev
Hjemmel: Plan- og bygningslovens § 10-1 første ledd

Planstrategi 2024-2028, godkjenning

Rødøy formannskap har i sak 52/2024 sendt kommunal planstrategi 2024-2028 for Rødøy kommune på offentlig høring. Høringsutkast ble lagt ut på kommunens nettsider den 17. juni 2024 med frist for innspill den 17. juli 2024. I tillegg ble høringsbrev sendt til nabokommuner, Nordlands fylkeskommune og Statsforvalteren i Nordland.

Saksopplysninger

Kommunen har mottatt innspill fra Statsforvalteren i Nordland og Nordland fylkeskommune. Uttalelsene kom innen fristen, med unntak av merknad som omhandler samfunnssikkerhet og beredskap av 25. juli. Merknaden tas likevel med i vurdering av høringen.

Forslag og innspill legges frem sortert etter planverk, samt kommunens vurdering under. Oversendte innspill i sin helhet er vedlagt.

1. Kommuneplanens samfunnsdel

Forslag i høringsutkast	2026-2027 Revidering	Kommuneplanens samfunnsdel (KPS)
Merknad NFK og forslag	Rullering før 2026 eller til starten av ny kommunestyreperiode i 2027	Det anbefales nå at KPS bør rulleres hvert 4 år for å være aktuell, og for å føre gjeldende politikk. Intensjonen i plan- og bygningsloven er at det nye kommunestyre skal vedta sin politikk gjennom KPS. Fylkeskommunen viser til sluttrapporten fra KS-FoU prosjektet om kommuneplanens samfunnsdel som lokalpolitisk styringsverktøy: «Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel». Det er derfor synd at kommuneplanens samfunnsdel ikke vurderes å rulleres før i 2026. Fylkeskommunen har forståelse for at dette kan være begrunnet i utilstrekkelig kapasitet for å revidere samfunnsdelen, og anbefaler i det tilfelle Rødøy kommune om å vente med revidering av samfunnsdelen til starten av ny kommunestyreperiode i 2027. Slik får man et politisk styringsverktøy basert på gjeldende kommunestyres politikk. Eventuelt kan kommunen starte arbeidet med kunnskapsgrunnlag i 2026 for å effektivisere planprosessen i 2027.

Samfunnsdelen står i en særstilling som strategisk plan i kommunen. Valgresultatet, et tydelig utfordringsbilde for kommunen og nye nasjonale forventninger til planleggingen bør danne grunnlaget for tidlige politiske diskusjoner om innholdet i samfunnsdelen. Vår anbefaling er derfor at arbeidet med rulleringen starter tidligere i planperioden slik at det nye kommunestyret får mulighet til å utøve sin leder- og samfunnsutviklerrolle.

Vi forstår at kommunen ønsker å opprettholde den desentraliserte strukturen. Som grunnlag for revidering av kommuneplanens samfunnsdel oppfordrer vi likevel kommunestyret til å vurdere om arealstrategiene bør tilpasses utfordringen kommunen har som følge av en større andel eldre, slik at det legges vekt på utvikling av utvalgte knutepunkter i kommunen, jf. bl.a. nasjonale forventninger til trygge og inkluderende lokalsamfunn (kap. 3).

Vurdering og anbefaling

Kommuneplanens samfunnsdel skal være aktuell i forhold til kommunens rolle som leder- og samfunnsutvikler. På bakgrunn av utilstrekkelig kapasitet anbefales det å revidere planen i starten av ny kommunestyreperiode i 2027. Arbeidet med rulleringen bør starte tidligere i planperioden. Forslaget i høringsutkastet anbefales opprettholdt - **2026-2027 Revidering**.

2. Boligsosial plan

Forslag i høringsutkast	2024 Ny	Boligsosial plan
Merknad NFK	ingen	<i>Kommunen skal ha en oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi etter plan- og bygningsloven § 10-1. En drøfting av kommunens boligsosiale arbeid bør inngå i strategien (..)» Kravene til planstrategi og kommuneplan skal være oppfylt senest fire år etter at loven trer i kraft, ifølge lovens overgangsbestemmelse § 10, det vil si innen 1. juli 2027.</i>
Merknad SiN	ingen	Ny boligsosial lov stiller krav om at boligsosialt arbeid skal inngå i den overordnede planleggingen til kommunen. Loven stiller krav til at kommunen skal ha en oversikt over ordinære og tilpassede boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet, og at oversikten skal inngå som grunnlag for kommunens planstrategi. Videre bør kommunens boligsosiale arbeid drøftes i strategien. Med bakgrunn i dette skal kommunen fastsette overordnede mål og strategier for det boligsosiale arbeidet, som skal være egnet til møte utfordringene kommunen har kommet fram til gjennom sitt kunnskapsgrunnlag. Vi ser at kommunen skal lage en ny boligsosial plan. Det syns vi er bra. Når planen er ferdig er det viktig at kunnskapsgrunnlaget koples opp til overordnet planverk, slik at kravene i loven blir ivaretatt. Kravene til planstrategi og kommuneplan etter boligsosialloven

§ 5 annet ledd skal være oppfylt senest fire år etter at loven trådte i kraft, det vil si 1. juli 2027.

Vurdering og anbefaling	Boligsosial plan, samt oversikt over ordinære og tilpassede boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet, som en del av grunnlaget for fremtidige planstrategi, skal utarbeides innen 1. juli 2027. Det anbefales å starte arbeidet i 2025 for å møte kravene i den nye boligsosialloven. Boligsosial plan: Ny 2026-2027
--------------------------------	--

3. Kystsoneplan

Forslag i høringsutkast	2026-2027 Ny	Kystsoneplan
Merknad SiN	2024-2025	I og med at det også kan stilles spørsmål ved om de store områdene som « <i>Kystplan Helgeland</i> » har foreslått lagt ut til hovedformålet « <i>Bruk og vern av sjø og vassdrag mv.</i> » gir tilstrekkelig avklaring, oppfordrer vi til at dere vurderer å prioritere å starte arbeidet med en ny kystsoneplan så snart som mulig. Det vil være naturlig at dette skjer i samarbeid mellom nabokommunene i området.
Vurdering og anbefaling		Kommunen har startet arbeid med ny kystsoneplan. Planprosess er omfattende og vil strekke seg over perioden 2024-2026. Det legges opp til en medvirkningsstrategi for næringsliv og brukergrupper, organisasjoner og enkeltpersoner. Målet for planarbeidet: planforslag og planbehandling i 2026. Forslaget i høringsutkastet anbefales opprettholdt – Ny 2026-2027

4. Jordvernstrategi

Forslag i høringsutkast	Ingen	Jordvernstrategi
Merknad SiN	Ny?	For å redusere omdisponeringen av dyrka jord, ber regjeringen om at kommunene vurderer å utarbeide en kommunal jordvernstrategi som en del av den overordnede planleggingen. Landbruksdirektoratet har lyst ut midler med søknadsfrist 20. august til arbeidet som kommunene kan søke på. Vi ber dere vurdere om dette er et tema som kan tas inn i planstrategien.
Vurdering og anbefaling		I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging er det blant annet lagt vekt på at planleggingen skal bidra til at verdifulle natur- og jordressurser ikke skal bygges ned. Av hensyn til beredskap og mulighetene for matproduksjon, er det nødvendig å ta vare på jordressursene og sikre at jorda holdes i drift. Omdisponering av dyrka jord skal reduseres, og arealplanleggingen skal bidra til å nå målet om redusert omdisponering av matjord i tråd med nasjonal jordvernstrategi fra 2023. Det anbefales å utarbeide kommunal jordvernstrategi: Ny 2026-2027

5. Oppvekstplan

Forslag i høringsutkast	2026-2027 Revidering	Oppvekstplan
Merknad SiN	Oppdatering med en ny plan for omsorgssvikt og adferdsvansker	Rødøy kommune har god oversikt over utfordringsbildet blant barn og unge, det er bra at kommunen utarbeidet en oppvekstplan i 2023. Vi anbefaler at plan for omsorgssvikt og atferdsvansker innarbeides i denne planen.
Vurdering og anbefaling	Statsforvalterens innspill om at plan for omsorgssvikt og atferdsvansker bør innarbeides i oppvekstplan, vurderes under revidering av planen. Forslaget i høringsutkastet anbefales opprettholdt - 2026-2027 Revidering	

6. Helse- og omsorgsplan

Forslag i høringsutkast	2025 Ny	
Merknad SiN	Helhetlig kommunedelplan for helse og omsorg	Vi ser at kommunen har flere delplaner innenfor helse og omsorg. I 2025 skal kommunen utarbeide en ny helse- og omsorgsplan. Helhetlig planlegging er nødvendig for at kommunen skal kunne styre både ressursbruk og tjenesteproduksjon innenfor dette omfattende feltet. Vi anbefaler derfor at kommunen utarbeider en helhetlig kommunedelplan der alle temaplaner innen helse og omsorgsektoren inngår.
Vurdering og anbefaling	Kommunen bør se på mulighet til å utarbeide helhetlig kommunedelplan for helse- og omsorg, med tanke på å effektivisere styring av ressursbruk og tjenesteproduksjon. På bakgrunn av utilstrekkelig kapasitet anbefales det til neste planperiode. Forslaget i høringsutkastet anbefales opprettholdt – Ny 2025.	

7. Overordnet kompetanseplan

Forslag i høringsutkast	Ny 2025	Overordnet kompetanseplan
Merknad SiN		Det er ikke synlig i planstrategien hvordan kommunen jobber med strategisk kompetansekartlegging og kompetanseplanlegging. Strategisk kompetanseplanlegging bør benyttes for å sikre tilstrekkelig fagkompetanse i tjenestene (se Verktøy for strategisk kompetanseplanlegging - KS). Planene bør inneholde framskrivninger av fremtidig behov for kompetanse. Politisk vedtatte kompetanseplaner bør inngå i det kommunale planverket. En styrket satsning på folkehelse og forebyggingsarbeid vil kunne bidra til å redusere behovet for helse- og omsorgstjenester noe, og dermed redusere behovet for bistand fra helsepersonell. Dette er i tråd med regjeringens eldrereform «Bu trygt heime» og Helsepersonellkommisjonens NOU 2023 «Tid for handling».
Vurdering og anbefaling	Merknad fra Statsforvalteren om strategisk kompetanseplanlegging tas til etterretning ved arbeid med overordnet kompetanseplan. For å synliggjøre arbeidet, bør planen stå som selvstendig plan, ny 2025.	

8. Energi- og klimaplan

Forslag i høringsutkast	2025 Ny	Energi- og klimaplan
Merknad SiN	Alternativer til vurdering	I og med at gjeldende plan er utdatert, er det viktig at arbeidet med klima- og energiplanleggingen følges opp ved at arbeidet med ny plan skal settes i gang i 2025. Det vil i og for seg være opp til kommunen om denne planen skal revideres, eller om klima- og energiplanleggingen fullt ut skal følges opp gjennom det kommunale plansystemet. Om kommunen skal utvikle klimabudsjett og -regnskap, som angitt i kap. 13 i samfunnsplanen, vil det imidlertid være nødvendig å finne kommunens «klimafotavtrykk», d.v.s. de utslippene som følger av kommunal virksomhet, direkte og indirekte. Dette blir gjerne et konsulentarbeid som, med fordel, kan bestilles i samarbeid med andre kommuner for å få ned kostnaden (jf. bl.a. www.klimakost.no). Ved å utarbeide en egen energi- og klimaplan i samarbeid med nabokommunene, kan det f.eks. i større grad også være mulig å finne gode felles tiltak, som f.eks. etablering av biogassanlegg og samarbeid om lokalisering av arealkrevende utbyggingsbehov og transportløsninger.
Vurdering og anbefaling	Merknad fra Statsforvalteren tas til etterretning ved arbeid med Energi- og klimaplan. Forslaget i høringsutkastet anbefales opprettholdt – Ny 2025 .	

9. Kommunedelplan for naturmangfold

Forslag i høringsutkast	Ingen	Kommunedelplan for naturmangfold
Merknad SiN		Vi oppfordrer kommunen til å vurdere en slik plan, som grunnlag for bl.a. politisk forankring og forvaltningen av ansvaret for naturverdiene i området.
Vurdering og anbefaling	Kommunedelplan for naturmangfold krever en omfattende planprosess. På grunn av begrenset kapasitet, anbefales det å ta dette arbeidet etter kystsoneplan. Kommunedelplan for naturmangfold anbefales utsatt til neste planperiode.	

10. Avløpsplan

Forslag i høringsutkast	2025 Revidering	Avløpsplan
Merknad SiN		Det er viktig at kommunen skal revidere hovedplan for avløp i 2025. Det er forventet at nytt avløpsdirektiv vil tre i kraft i 2025 for tettbebyggelser større enn 1 000 pe. Direktivet kan også medføre endringer i regelverk knyttet til avløpshåndtering for mindre avløpssystemer, som kan få betydning ved revidering av hovedplanen.
Vurdering og anbefaling	Merknad fra Statsforvalteren tas til etterretning ved arbeid med hovedplan for avløp. Forslaget i høringsutkastet anbefales opprettholdt – Revidering 2025 .	

11. Beredskapsplan

Forslag i høringsutkast	2024 Revidering 2027 Revidering	Beredskapsplan
Merknad SiN	Beredskapsplan og oppfølgingsplan snarest.	Planstrategien, med prioritering av overordnet beredskapsplan mv. vil bidra til å sikre kontinuitet i deres beredskapsarbeid og imøtekomme kravene i Forskrift om kommunal beredskapsplikt: - kommunen skal ha en overordnet ROS-analyse - kommunen skal ha en overordnet beredskapsplan - kommunen skal ha en plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskapsarbeidet
Vurdering og anbefaling	Arbeid med overordnet beredskapsplan og oppfølgingsplan bør prioriteres. Nytt forslag: revidering i 2025 . Arbeid med helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse bør starte i 2027 og ferdigstilles til starten av ny kommunestyreperiode.	

Det foreslås i tillegg andre justeringer etter ønske fra administrasjonen:

- Kommunedelplan for folkehelse, idrett og friluftsliv
- Alkoholpolitisk handlingsplan – revideres i 2025
- Lønnspolitisk plan – revideres i 2025

Forslag til kommunal planstrategi 2024-2028 med endringer etter høring er vedlagt. Alle endringer er merket med rød skrift.

Konklusjon og anbefaling

Innspill fra Nordland fylkeskommune og Statsforvalteren i Nordland tas til etterretning, jf. vurderinger ovenfor. Forslag er innarbeidet i vedlagte utkast til planstrategi etter høring., som legges fram til endelig behandling og godkjenning.

Kommunedirektørens innstilling

Kommunal planstrategi 2024-2028 vedtas som i fremlagte utkast etter høring.

Rødøy kommune, 21.10.2024

Harald Einar Erichsen
Kommunedirektør

Ragnhild Aakre Seljevoll
Kontorsjef

Slava Korneev
Spesialkonsulent

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Vedlegg:

- 1 Planstrategi 2024-2028 Rødøy kommune – utkast etter høring
- 2 Høringsbrev «Planstrategi 2024-2028 Rødøy kommune», av 17. juni 2024
- 3 Særutskrift f.sak 52/2024 Planstrategi 2024_2028, utkast til offentlig ettersyn
- 4 Planstrategi 2024-2028 høringsutkast
- 5 Uttalelse fra Statsforvalteren i Nordland - kommunal planstrategi - 2024 - 2028
- 6 Fylkeskommunens uttalelse - kommunal planstrategi 2024-2028 - Rødøy kommune.pdf
- 7 Uttalelse fra Statsforvalteren i Nordland vedrørende samfunnssikkerhet og beredskap - kommunal planstrategi - 2024 - 2028

Bærekraftsmål

3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET 	<i>Gjennom forebygging, behandling og å fremme mental helse og livskvalitet, skal arbeides med å redusere antall mennesker som dør for tidlig med en tredjedel innen 2030 (ikke smittsomme sykdommer og trafikkuhell), samt forebygge psykiske lidelser som angst, depresjon og selvmord.</i>
4 GOD UTDANNING 	<i>En god utdanning er grunnlaget for å forbedre menneskers liv. For å nå bærekraftsmålene trenger vi en skole som viser hvordan verdens utfordringer henger sammen. Bærekraftig utvikling som tverrfaglig tema skal legges til rette for å forstå grunnleggende dilemmaer og utviklingstrekk i samfunnet, samt hvordan de kan håndteres.</i>
8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST 	<i>Å skape økonomisk vekst og nye arbeidsplasser gjennom anstendig arbeid er en forutsetning for bærekraftig utvikling. Anstendig arbeid er i FNs bærekraftsmål beskrevet som: arbeid som er produktivt, arbeid som gir en rettferdig inntekt, sikkerhet på arbeidsplassen og sosial beskyttelse til familier.</i>
9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR 	<i>Infrastruktur er den underliggende strukturen som må være på plass for at et samfunn skal fungere. Infrastruktur er en forutsetning for økning i vekst og produktivitet, og for forbedringer i utdannings- og helsetilbud. Teknologi og innovasjon anses som drivere til å løse miljømessige utfordringer.</i>
11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN 	<i>Urbanisering kan bringe med seg innovasjon og større effektivitet som igjen skaper økonomisk vekst i et land. Samtidig fører den raske urbaniseringen til at mange kjemper om de samme ressursene. Vanlige utfordringer i byer: for mye trafikk og luftforurensning, for lite penger til offentlige tjenester og mangel på gode boliger.</i>
17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE 	<i>For å lykkes med bærekraftsmålene trengs det nye og sterke partnerskap. Myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling. Å gjøre tilgjengelig informasjon og kommunikasjon til innbyggerne i et land er også et viktig punkt på dette målet.</i>

KOMMUNAL
PLANSTRATEGI
2024-2028

RØDØY
KOMMUNE
UTKAST
ETTER HØRING

KOMMUNAL PLANSTRATEGI – INNLEDNING

Formålet med kommunal planstrategi er å avklare hvilke planoppgaver som er viktigst å bruke tid på i denne kommunestyreperioden.

KOMMUNENS PLANSYSTEM

Kommuneplanleggingen skal være rullerende. Planlegging skal være en kontinuerlig prosess og et middel for å styre kommunens virksomhet i ønsket retning. I et rullerende kommunalt plansystem vil det løpe to «planhjul»: årshjulet og fireårshjulet. Hvert fjerde år tar kommunestyret stilling til om kommuneplanen skal revideres. Denne rulleringen av kommuneplanen kalles ofte fireårshjulet. Den kommunale planstrategien utgjør navet i det fireårige planhjulet. I tillegg løper årshjulet med årlig rullering av handlingsdel med økonomiplan, årsbudsjett og årsmelding/regnskap.

Kommunal planstrategi er ikke en plan. Den er retningsgivende for kommunens planlegging og har ingen direkte rettsvirkning for kommunens innbyggere. Planstrategien skal identifisere kommunens utfordringer og generelle utviklingstrekk og kommunens planbehov skal gjenspeile dette. Under arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel i 2019 ble det utarbeidet et omfattende kunnskapsgrunnlag.

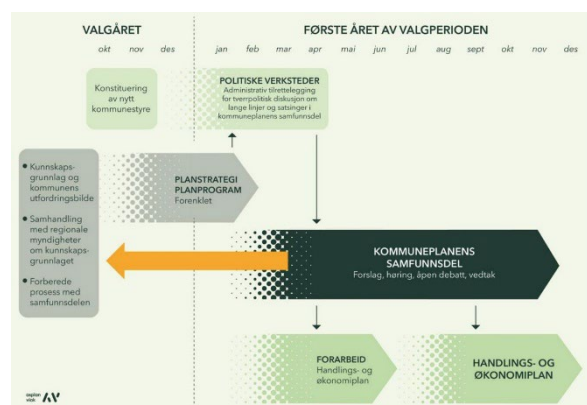
Figur 1. Forenklet oversikt over det kommunale plansystemet, Asplan Viak

SAMFUNNSDEL

Kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede politiske styringsverktøyet for hele

kommunen. Det er en strategisk plan som peker ut kommunens satsingsområder. Disse skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser de kommende årene. Planen skal gi forutsigbarhet for innbyggere og administrasjon i kommunen, og den skal gjøre at vi kan dra i samme retning.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være den overordnede planen for kommuneplanens arealdel og andre kommunale planer. Samfunnsdelen skal angi retning på utviklingstrekkene og sikre at øvrig planverk følger denne retningen.

Figur 2. Planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel, Asplan Viak

Gjeldende samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret i k-sak 095/2019 18. desember 2019. Den skal i utgangspunktet gjelde til 2032, men revisjon av planen skal vurderes minst en gang hvert fjerde år. Dette er første gang kommunen har utarbeidet samfunnsdel og det ble satt av mye tid til planprosessen. Revisjon av planen skal vurderes i planstrategien.

AREALDEL

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Arealdelen tar utgangspunkt i samfunnsdelens overordnet arealstrategi. Gjeldende kommuneplanens arealdel ble vedtatt i k-sak 042/2022 21. juni 2022. Det foreligger en heftelse angående innsigelse.

Plankartet og planbestemmelsene i arealdel omfatter kommunens landarealer. Sjøarealene inngår som en del av kystplan Helgeland, som dermed er kommuneplan for sjøområdene i Rødøy.

ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSDEL

Økonomiplan med handlingsdel er kommunens viktigste verktøy for å sikre god økonomisk planlegging og styring.

Kommuneplanens handlingsdel skal vise hvordan samfunnsdelens satsingsområder og hovedmål følges opp. Handlingsdelen angir ressursfordeling, og spesifiserer resultatmål og/eller tiltak som er tenkt gjennomført for å følge opp målene i kommuneplanen.

Et godt arbeid med handlingsdelen gjør at kommunen minimerer behovet for separate tema- og handlingsplaner. Økonomiplan med handlingsdel vedtas årlig og har et fireårig perspektiv.

GJELDENDE KOMMUNEPLAN

«Skape det gode liv – sammen for kystfolket under polarsirkelen» er den vedtatte visjonen for kommunen. Kommuneplanen peker ut fire satsingsområder, samt strategier for arealforvaltninga:

- Oppvekst – livsmestring og kvalitet,
- God helse og omsorg – gjennom hele livet,
- Befolkningsutvikling – snu nedgang til vekst
- Næringsutvikling – allsidighet og økt verdiskaping, og
- Arealstrategiene – realisere fordelene ved god plass

Under de fire satsingsområdene har vi formulert 19 mål for utvikling av kommunen, og hvert mål kommer med tilhørende strategier. I tillegg kommer vanlig drift og lovpålagte oppgaver. Målene i planen skal reflekteres i alt kommunen gjør og påvirker planbehovet. Gjennomgående temaer i kommuneplanen, og i all kommunal planlegging er folkehelse, klima, og bærekraft.

Dette er de vedtatte målene i planen:

Oppvekst – livsmestring og kvalitet

- Barn og unge skal oppleve gode overganger mellom barnehage, grunnskole, og videregående skole
- De som jobber med barn og unge skal ha høy kompetanse innen sine fagfelt
- Vi skal ha gode læringsarenaer i Rødøy

- Barn og unge skal ha kompetanse som fremmer god fysisk og psykisk helse, og som gir muligheter for å ta ansvarlige livsvalg
- Barn og unge skal erfare at de blir lyttet til og har reell innflytelse
- Barn og unge skal være kjent med hele kommunen, og med hverandre

God helse og omsorg – gjennom hele livet

- Ha helsefremmende og forebyggende aktiviteter
- Ingen skal oppleve utenforskap
- Flest mulig skal kunne bo hjemme hele livet
- Vi skal tilby trygge og tilgjengelige tjenester gjennom livsløpet
- Vi skal være en attraktiv kompetansearbeidsplass
- Vi skal være en foregangskommune innen samskaping i helsesektoren

Befolkningsutvikling – snu nedgang til vekst

- Rødøy skal være en trygg og trivelig kommune å bo i
- Ungdommen vår skal få muligheter som gjør at de ønsker å bli i kommunen
- Vi skal tiltrekke oss tilflyttere og besøkende

Næringsutvikling – allsidighet og økt verdiskaping

- Fem næringsområder med spesielt fokus:
 - Landbruk
 - Fiskeri
 - Havbruk
 - Reindrift
 - Reiseliv
- Vi skal være en gründervennlig kommune
- Vi skal bidra til næringsvekst og innovasjon
- Vi skal tilby god veiledning som passer befolkningen og næringslivets behov

I tillegg kommer fokusområdene under arealstrategiene som er boligutvikling, næringsutvikling, og infrastruktur.

FØRINGER FOR PLANARBEIDET

STATLIGE FØRINGER

Regjeringen legger hvert fjerde år frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal følges opp i kommunenes arbeid med planstrategier og planer, og kan gi grunnlag for innsigelser. Nasjonale forventninger til planleggingen gir føringer for arealbruken og samfunnsutviklingen på regionalt og kommunalt nivå.

I [nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027](#) har regjeringen valgt fem overordnede perspektiver:

- samordning og samarbeid i planleggingen
- trygge og inkluderende lokalsamfunn
- velferd og bærekraftig verdiskaping
- klima, natur og miljø for framtida
- samfunnssikkerhet og beredskap

Regjeringen viser til viktige utfordringer for kommunene fremover, blant annet med å nå bærekraftsmålene, om reduserte klimagassutslipp og bevaring av karbonrike arealer, ansvarlig forbruk, ressursbruk, bevaring av natur og naturmangfold og mindre ulikhet.

I tillegg vil kommunene møte store samfunnsutfordringer som aldrende befolkning med større forventet omsorgsbehov og mangel på arbeidskraft innen ulike tjenestoområder i kommunene.

Figur 3. FNs bærekraftsmål, Asplan Viak

REGIONALE FØRINGER

Fylkeskommunen har flere planer som legger føringer for arbeidet i kommunene, blant annet:

- Kilder til livskvalitet – regional folkehelseplan 2018-2025
- Regional transportplan 2022-2033
- Strategi for marin verdiskaping i Nordland 2022-2026
- Handlingsplan for universell utforming

Listen er ikke uttømmende.

Fylkesplan for Nordland 2013-2025 er det overordnede plandokumentet for fylkeskommunen. De lister opp tre målområder med tilhørende visjoner, mål, og strategier. Under er målområdene med visjon og undermål som gir en viss oversikt over hovedlinjene i planen.

- Livskvalitet – *Et aktivt liv og et inkluderende samfunn*
 - Alle i Nordland skal ha mulighet til å kunne utvikle sine evner, ferdigheter og interesser
 - Innbyggerne i Nordland skal ha gode levekår
- Livskraftige lokalsamfunn og regioner – *Et attraktivt Nordland*
 - Regionsentrene skal være lokomotiver i livskraftige regioner
 - Nordland skal ha attraktive og funksjonelle lokalsamfunn og regioner
 - Nordlands befolkning skal ha tilgang til fleksible og robuste utdanningstilbud
- Verdiskaping og toleranse – *Et nyskapende Nordland*
 - Økt kompetanse og forsknings- og utviklingsaktivitet (FoU)
 - Nordland skal ha tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft
 - Nordland skal ha et konkurransedyktig, innovativt og bærekraftig arbeids- og næringsliv

UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER I RØDØY

Det ble utarbeidet et større kunnskapsgrunnlag i forbindelse med kommuneplanarbeidet i 2019. Dette ligger til grunn for planstrategien. Det ble også utarbeidet et oppdatert kunnskapsgrunnlag for folkehelse i 2024. Planverk for folkehelse, helse og omsorg er basert på dette.

Utviklingstrekkene og utfordringene under er ment som et supplement til kunnskapsgrunnlaget.

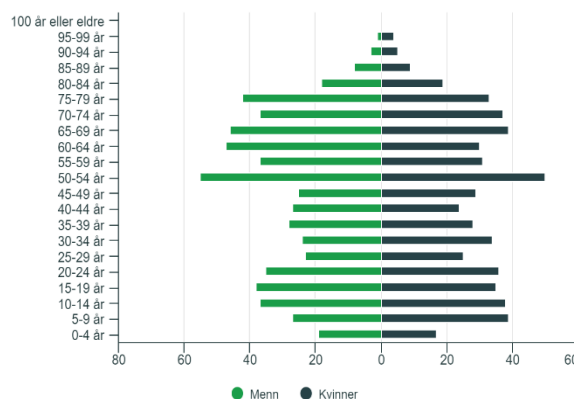
BEFOLKNINGSUTVIKLING

Per 1. januar 2024 var det 1139 bosatte i Rødøy. I likhet med mange andre distriktskommuner har Rødøy hatt en jevn nedgang i folketallet gjennom mange år. Enkelte kretser har befolkningsøkning i et ti-års perspektiv, men alle kretser har hatt befolkningsnedgang i et 20-års perspektiv. Det er veldig lav andel innvandrere i kommunen med omtrent 8,4% sammenliknet med 20% nasjonalt. I 2023 dempet positiv nettoutflytting trenden med negativ folkevekst. Dette var på grunn av mange ukrainske flyktninger, som kommunen tok imot. Statistisk sentralbyrå (SSB) beregner at nedgangen i folketall vil fortsette, men i stadig mindre grad, fram mot 993 innbyggere i 2040 (hovedalternativet).

Urbanisering er et globalt fenomen som påvirker befolkningsutviklinga på alle nivåer. Befolkningsvekst er en tydelig ambisjon i kommuneplanen. Det er et vanskelig mål selv med ekstraordinær innsats. Krav om realisme i planlegginga betyr at vi må ta høyde for fortsatt befolkningsnedgang.

Aldersfordelinga i kommunen er ikke dramatisk annerledes enn for resten av landet, men med noe overrepresentasjon i de øverste aldersgruppene. SSBs befolkningsframskriving sier at andelen 67+ vil øke fra ca. 22% i dag til ca. 33% i 2040. Samtidig vil andre aldersgrupper krympe, spesielt menn mellom 18 og 66. For øvrig vil aldersklassene holde seg relativt stabile i forhold til hverandre. Det innebærer at forsørgerbyrden vil gå fra ca. 1,9 i arbeidsfør alder per pensjonist i 2023 til under 1,3 i 2040.

Befolkningspyramide

Figur 4. Befolkningspyramide i Rødøy kommune, 2023, SSB

VERDISKAPNING OG NÆRINGSUTVIKLING

Næringslivet i Rødøy er bygd rundt primærnæringene jordbruk, fiske og havbruk. I tillegg er det mekanisk industri og ulike former for tjenesteytende næring som transport og handel. Vi har flere spennende reiselivsbedrifter, og denne næringa har hatt sterk vekst de siste åra.

Det er omtrent like mange som jobber i privat som i offentlig sektor. Mange i privat sektor jobber som selvstendig næringsdrivende. Andel sysselsatte i befolkningen er lavere enn snittet for landet, på 67,9% mot 68,6% på landsbasis i 2023.

Siden 2000 har det vært en nedgang i fiskefangst fra 6248 tonn til 2077 tonn i 2018 og til 1551 tonn i 2023. Jordbruksareal i drift har i 2023 kommet tilbake til 2010-nivå på 7307 dekar. Høydepunktet var i 2018 med 7958 dekar av jordbruksareal i drift. Vi er en av Norges store havbrukskommuner og har over 60 000 tonn kapasitet i 2022. Næringsstrukturen har lite endring.

VANN OG AVLØP, MILJØ

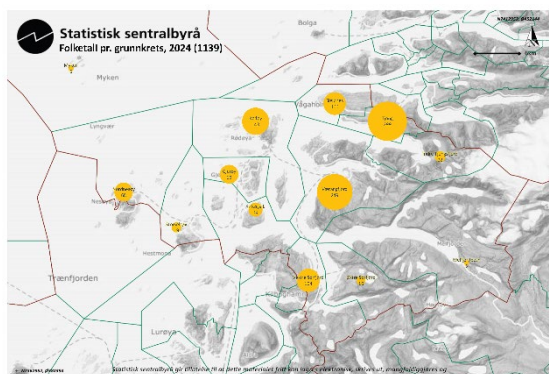
Rødøy har ni kommunale vannverk, i tillegg til enkelte små og mellomstore private vannverk. Avløpsvann behandles stort sett ved bruk av slamavskiller, og ved avløp til under laveste lavvann i sjø eller til infiltrasjon i grunn. Vannverkene må ha løpende vedlikehold.

Det forventes en kraftig økning i temperatur og endrete nedbørsmønstre i årene som kommer. Vi vil få lengre tørkeperioder, mindre vårflommer og episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet, og det vil også føre til mer overvann. Det forventes flere og større regnflommer, og det blir større fare for jord- og sørpeskred. Fremtidige stormfloer truer bygninger i kommunen. Vekstsesongen vil antakeligvis også bli noe lengre.

I 2022 hadde kommunen totalt et utslipp på 31376 tonn CO₂-ekvivalenter. Klart høyest utslipp er det fra sjøfart, med jordbruk og veitrafikk som andre og tredje største kilder. Kommunal eiendomsforvaltning bruker 100% fornybar energi i egne bygg. Alle tiltakene i energi- og klimaplanen fra 2010 er gjennomført. Det er mulig det blir felles arbeid om nye klimaplaner blant flere kommuner på Helgeland i planperioden, og Rødøy bør i så fall være med på dette.

KOMMUNIKASJON – SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR

Kommunikasjonen i kommunen er den største forklaringsfaktoren for hvorfor mange deler av den kommunale driften er så dyr. Rødøy er en øykommune hvor store deler av fastlandet også i praksis fungerer som øyer, med fergeforbindelse for å reise både sør- og nordover. Geografisk sett er kommunen svært oppdelt og med store variasjoner fra fjord og fjell til hav.

Figur 5. Kretser i Rødøy kommune, SSB

Stadige endringer i rutetilbud for ferger og hurtigbåter, samt hyppige kanselleringer gir store utfordringer for kommunen. Manglende forutsigbarhet og manglende reisemuligheter går utover bolyst, lønnsomhet for næringsdrivende, og øker risiko ved investeringer.

Fysisk infrastruktur i kommunen er relativt motstandsdyktig mot konsekvensene av de forventede klimaendringene. I planleggingen er det spesielt viktig å sikre fortsatt god drenering og å tenke langsiktig når det skal bygges nytt.

AREAL

Rødøy kommune består av totalt 3103,06 km² hvorav 685,82 km² er landareal og 25,47 km² er ferskvann. Resten av arealet er hav. Omtrent 670 km² består av utmark og i overkant av 10km² er landbruksareal. Kommunen er blant Norges mest spredtbygde med elleve befolkede kretser av forskjellig størrelse. Vi har fem fastlandskretser og 6 øykretser. Alle øykretsene og tre av fastlandskretsene er uten veiforbindelse til resten av landet.

Fiske har vært livsgrunnlaget i Rødøy så lenge det har bodd folk her. Vi har også blitt en stor havbrukskommune, og turismen i området øker. Disse har til dels motstridende interesser om bruk av fjord og hav. God planlegging kan virke konfliktdempende.

Arealstrategiene i kommuneplanen er førende for arealplanarbeidet. Det er spesielt fokus på boligutvikling, næringsutvikling, og infrastruktur. Den desentraliserte strukturen i kommunen er ønsket.

FOLKEHELSE

Rødøy kommune har helseutfordringer blant annet i forhold til overvekt, lavere levealder for menn, diabetes, dødsfall hjerte- og kar og muskel- og skjelettplager. Det er derfor viktig å ha aktivitetstilbud som omfatter hele befolkningen. Dette gjelder både idrett og friluftslivsaktiviteter og andre kulturelle aktiviteter. Det er også viktig av befolkningen kjenner til hvilke fritidstilbud som finnes der de bor.

Overgangen fra grunnskole til videregående skole er spesielt viktig å følge opp, blant annet fordi det ikke finnes videregående skoler i Rødøy, og ungene må flytte på hybel etter grunnskolen. Det er viktig å legge til rette for å hjelpe til med mestring av overgangen med å flytte hjemmefra, slik at ungdommene kan fullføre skolegangen.

Vi har en aldrende befolkning og vi må forberede oss på at vi vil få en større gruppe hjelpe- og pleietrengende eldre. Vi må legge til rette for at eldre kan mestre livet lenger og ha en trygg og aktiv alderdom.

Folkehelsearbeidet i Rødøy er innarbeidet i arbeid for barn og unge og det er viktig å følge opp de gode tiltakene. Vi mangler fremdeles tilbud/lavterskeltilbud som er rettet mot den voksne befolkningen og de som har helseutfordringer. Fysisk aktivitet og friluftsliv kan medvirke til å forebygge, utsette eller lindre kroniske sykdommer, fremme helse og trivsel og gi naturopplevelser, rekreasjon og anledning til sosialt samvær.

ØKONOMI

Inntektsrammene for kommunen baserer seg på kommuneøkonomiproposisjonen 2025 og revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2024. Kommunens inntekter gjennom ramme- og skatt vil påvirkes av de endringer som er foreslått i forbindelse med forslag til nytt revisjon av inntektssystemet for kommunene. Det er fortsatt usikkerhet rundt hvordan dette vil slå ut for Rødøy kommune og hvordan dette samlet sett vil påvirke våre forutsetninger for tjenesteproduksjon.

Kommunens frie inntekter består av:

- Skatteinntekter
- Inntektsutjevnerende tilskudd (skatteutjevning)
- Rammetilskudd fra staten (utgiftsutjevning)
- Eiendomsskatteinntekter
- Inntekter fra konsesjonskraft og andre kraftinntekter
- Integreringstilskudd og rentekompensasjon

Kompensasjon for lønns- og prisvekst (måles av SSB og Finansdepartementet for kommunesektoren) kommer dermed i tillegg til de oppgitte størrelsene. Størrelsen på kompensasjonen framkommer i de årlige statsbudsjetter. Kompensasjon for lønns- og prisvekst i den perioden vi er inne i gir ikke noe grunnlag for å endre aktivitetsnivået for kommunen.

Rødøy kommune står i en særstilling økonomisk gjennom sine ekstra inntekter fra Havbruksfond samt kraftproduksjon. Kommunen har derfor hatt muligheten til å tillate seg et høyere driftsnivå enn sammenlignbare kommuner. Samlet sett gir direkte inntekter fra havbruk samt kraftproduksjonen årlige gjennomsnittlige inntekter på 41,669 Mnok i gjeldende økonomiplan periode for årene 2024 til 2027.

Kommunens økonomiske opplegg bør i størst mulig grad baseres på at tjenesteleveransen finansieres av løpende overføringer fra staten og egne drifts-inntekter, mens de variable havbruksinntekter og de variable inntektene fra kraftproduksjonen i hovedsak bør gå til utgifter som vedrører kommunens samfunnsutviklerrolle og som derigjennom kan styres mer fleksibelt i takt med den faktiske inntektssiden.

FORSLAG TIL PRIORITERING AV PLANOPPGAVER

TIDLIGERE PLANER OG PLANTABELL

Plantabellen under i dokumentet er ment som en oversikt over alle politiske planer, reglementer, og lokalt vedtatte forskrifter. Eventuelle tidligere planer som ikke er i tabellen, utgår. I tillegg kommer enkelte overordnede administrative plandokumenter, men listen over disse er ikke uttømmende. Reguleringsplaner, dvs. arealplankart for område- eller detaljregulering, er ikke tatt med i oversikten.

	Vedtatte planer	Oppstartsår nye planer og revidering av eksisterende				Merknader, R = revideres
	Vedtatt /revidert	2024	2025	2026-2027	Årlig	
Overordnet plan						
Kommuneplanens samfunnsdel	2019			R		
Kommuneplanens arealdel	2022*					Det er innsigelse på vedtatt plan. Planen er under revidering med løsning av innsigelsene.
Økonomiplan med handlingsdel	2023				R	
Arealplaner						
Arealplanbestemmelser	2022		Ny			Hører med til arealplan
Kystsoneplan	2001			Ny		Erstattes av Kystsoneplan Rødøy 2027-2033
Kommunedelplan for Rødøy	1994		Ny			Utgår ved revidering av kommuneplanens arealdel
Kommunedelplan for Jektvik	1994		Ny			Utgår ved revidering av kommuneplanens arealdel
Kommunedelplan for Myken	1994		Ny			Utgår ved revidering av kommuneplanens arealdel
Regionale planer						
Strategiplan havbruk Salten	2017					
Strategiplan reiseliv Salten	2017					
Kystplan Helgeland	2019*					Påbegynt 2013. Det er innsigelse på vedtatt plan. Gammel kystsoneplan gjelder inntil videre
Masterplan for reiseliv Nord Helgeland 2024-2032	2023			R		Samarbeid mellom Rana, Hemnes, Lurøy, Træna og Rødøy. Rødøy kommune tilslutter oppfølging av merket for bærekraftig reisemål.

Kommunedelplaner og temaplaner						
Oppvekstplan	2023			R		
Kommunedelplan for folkehelse, idrett og friluftsliv	2019		R			Handlingsplan ligger i kommunedelplanen. Kan trekkes ut for revisjon ved behov
Prioritert handlingsplan for idrett og friluftsliv	2019	R				
Kommunedelplan for kulturminner	2021		R			
Helhetlig plan for besøksforvaltning	2024					
Plan for friluftslivets ferdsselsårer			Ny			
Helse og omsorgsplan			Ny			
Kommunedelplan Energi og klima	2010		Ny			Tiltakene i gammel plan er gjennomført. Forutsetning er mulighet for regionalt samarbeid om nye planer
Trafikksikkerhetsplan	2011			R		Må revideres om man ønsker å søke støtte til tiltak
Overordnet beredskapsplan	2016		R			Revidering av beredskapsplan og underliggende dokumenter skal vurderes årlig
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	2021				R	
Plan for oppfølging av kommunal beredskap	2022		R			
Alkoholpolitisk handlingsplan	2020		R			
Lønnspolitisk plan	2014		R			
Overordnet kompetanseplan			Ny			
Handlingsplan for psykisk helsevern	2006					Utgår. Inngår i helse og omsorgsplan.
Den kulturelle skolesekken	2014	R				
Bibliotekplan			Ny			
Hovedplan for avløp	1998		R			
Hovedplan for vannforsyning	1996	R				
Eierstrategimelding	2021		R			Revideres ved behov
Plan for lærlinger i Rødøy kommune	2020		R			
Plan for helsemessig og sosial beredskap			Ny			
Boligsosial plan				Ny		
Jordvernstrategi				Ny		

Reglement						
Delegeringsreglement	2021	R				
Etiske regler	2016		R			
Permisjonsreglement	2016		R			
Saksbehandling i folkevalgte organer	2022					
Regler for tilståing av flyttegodtgjøring	2018					Revideres ved behov
Retningslinjer for kommunale næringsfond	2023			R		
Økonomireglement	2021		R			
Rutine for intern varsling	2021	R				
Administrative dokumenter						
Arkivplan	2024					Oppdateres fortløpende, eksempelvis ved endringer i organisering, lovverk eller rutiner.
Kompetanseplaner for helse- og omsorg	2011	Ny			R	
Kompetanseplan oppvekst					R	
Administrativt delegeringsreglement	2023	R				
Reglement for fleksibel arbeidstid	2009		R			
Digipro Helse						Tilgang på verktøyet inkluderer kontinuerlig oppdatert smittevernplan og andre rutiner og planer for helse- og omsorgssektoren
Lokale forskrifter						
Forskrift om politivedtekt	2019	FOR-2019-06-07-707				
Forskrift om åpnings-, salgs- og skjenketider	2019	FOR-2019-04-09-489				
Forskrift om adgang til jakt etter elg og rådyr	2015	FOR-2003-07-12-1926				
Godkjenning av våpen og flagg	1988	FOR-1988-02-12-195				
Forskrift for tildeling av langtidsopphold, heldøgnsomsorg	2017	FOR-2017-06-26-1643				
Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder	2021	FOR-2020-10-29-2355				
Forskrift om skuddpremie, Rødøy kommune, Nordland		FOR-2024-03-21-567				

Forskrift om renovasjon, Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy og Træna kommuner, Nordland	2023	FOR-2023-03-29-529		
Forskrift for grunnskolen i Rødøy kommune om elevpermisjoner				Ny i 2024
Forskrift for kommunal skolefritidsordning				Ny i 2024
Forskrift for grunnskolene i Rødøy kommune om skoleregler				Ny i 2024
Forskrift for grunnskolene i Rødøy kommune om skolerute			R	Ny i 2024
Forskrift om hovedmål i grunnskolen i Rødøy kommune				Ny i 2024
Forskrift av utvidet båndtvang				Ny i 2024

Dato:17.06.2024
Saksbehandler:Slava Korneev
Telefon direkte:75 09 80 05
Deres ref.:«Ref»
Løpenr.:4479/2024
Saksnr./vår ref.:2024/506
Arkivkode:141

«MottakerNavn»
«Kontakt»
«Adresse»
«Postnr» «Poststed»

Planstrategi 2024-2028 Rødøy kommune - på høring

Vedlagt er utkast til Planstrategi 2024-2028 for Rødøy kommune.

Planstrategien ble behandlet i formannskapsmøte 11. juni 2024 og offentliggjøres nå i tråd med Plan- og bygningsloven § 10-1.

Fristen for innspill er 17. juli 2024. Eventuelle innspill kan sendes til postmottak@rodoy.kommune.no eller Rødøy kommune, Vågaveien 100, 8185 Vågaholmen.

Med vennlig hilsen

Slava Korneev
Spesialkonsulent

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift

Vedlegg:

- 1 Særutskrift f.sak 52/2024 Planstrategi 2024_2028, utkast til offentlig ettersyn
- 2 Planstrategi 2024-2028 høring

Formannskapskontoret

Postadresse:
Vågaveien 100, 8185 Vågaholmen
Besøksadresse:
Rødøy rådhus, Vågaveien 100

Telefoner:
Sentralbord: 75 09 80 00
Telefon:

Elektroniske adresser:
postmottak@rodoy.kommune.no
slava.korneev@rodoy.kommune.no
www.rodoy.kommune.no

Orgnr.:
945 717 173

Utskrift av møteprotokoll

for Rødøy formannskap i møte tirsdag den 11. juni 2024 ved Rødøy rådhus.

Av 5 medlemmer var 5 til stede (medregnet møtende varamedlemmer).

52/2024 Planstrategi 2024-2028, utkast til offentlig ettersyn

Formannskapets behandling i møte den 11.06.2024:

Kommunedirektørens innstilling:

Planstrategi 2024-2028 legges ut til offentlig ettersyn i henhold til Plan- og bygningsloven § 10-1. Høringsfrist settes til 30 dager.

Forslag fra AP/KrF:

Som kommunedirektørens innstilling med følgende tillegg:

1. Boligsosial plan tas inn i planstrategien i 2024.
2. Trafikksikkerhetsplan tas inn i planstrategien i 2026.
3. Kommuneplanens samfunnsdel revideres i løpet av 2026.

Vedtak:

Som forslaget. Enstemmig.

Rett utskrift bekreftes

Rødøy kommune, formannskapskontoret, 12.06.24

June Vibeke S. Brandth, spesialkonsulent

KOMMUNAL
PLANSTRATEGI
2024-2028

RØDØY
KOMMUNE
HØRINGSUTKAST
ETTER F.SAK 52/2024

KOMMUNAL PLANSTRATEGI – INNLEDNING

Formålet med kommunal planstrategi er å avklare hvilke planoppgaver som er viktigst å bruke tid på i denne kommunestyreperioden.

KOMMUNENS PLANSYSTEM

Kommuneplanleggingen skal være rullerende. Planlegging skal være en kontinuerlig prosess og et middel for å styre kommunens virksomhet i ønsket retning. I et rullerende kommunalt plansystem vil det løpe to «planhjul»: årshjulet og fireårshjulet. Hvert fjerde år tar kommunestyret stilling til om kommuneplanen skal revideres. Denne rulleringen av kommuneplanen kalles ofte fireårshjulet. Den kommunale planstrategien utgjør navet i det fireårige planhjulet. I tillegg løper årshjulet med årlig rullering av handlingsdel med økonomiplan, årsbudsjett og årsmelding/regnskap.

Kommunal planstrategi er ikke en plan. Den er retningsgivende for kommunens planlegging og har ingen direkte rettsvirkning for kommunens innbyggere. Planstrategien skal identifisere kommunens utfordringer og generelle utviklingstrekk og kommunens planbehov skal gjenspeile dette. Under arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel i 2019 ble det utarbeidet et omfattende kunnskapsgrunnlag.

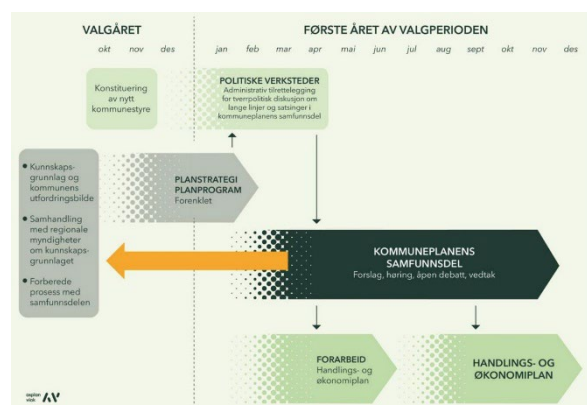
Figur 1. Forenklet oversikt over det kommunale plansystemet, Asplan Viak

SAMFUNNSDEL

Kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede politiske styringsverktøyet for hele

kommunen. Det er en strategisk plan som peker ut kommunens satsingsområder. Disse skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser de kommende årene. Planen skal gi forutsigbarhet for innbyggere og administrasjon i kommunen, og den skal gjøre at vi kan dra i samme retning.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være den overordnede planen for kommuneplanens arealdel og andre kommunale planer. Samfunnsdelen skal angi retning på utviklingstrekkene og sikre at øvrig planverk følger denne retningen.

Figur 2. Planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel, Asplan Viak

Gjeldende samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret i k-sak 095/2019 18. desember 2019. Den skal i utgangspunktet gjelde til 2032, men revisjon av planen skal vurderes minst en gang hvert fjerde år. Dette er første gang kommunen har utarbeidet samfunnsdel og det ble satt av mye tid til planprosessen. Revisjon av planen skal vurderes i planstrategien.

AREALDEL

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Arealdelen tar utgangspunkt i samfunnsdelens overordnet arealstrategi. Gjeldende kommuneplanens arealdel ble vedtatt i k-sak 042/2022 21. juni 2022. Det foreligger en heftelse angående innsigelse.

Plankartet og planbestemmelsene i arealdel omfatter kommunens landarealer. Sjøarealene inngår som en del av kystplan Helgeland, som dermed er kommuneplan for sjøområdene i Rødøy.

ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSDEL

Økonomiplan med handlingsdel er kommunens viktigste verktøy for å sikre god økonomisk planlegging og styring.

Kommuneplanens handlingsdel skal vise hvordan samfunnsdelens satsingsområder og hovedmål følges opp. Handlingsdelen angir ressursfordeling, og spesifiserer resultatmål og/eller tiltak som er tenkt gjennomført for å følge opp målene i kommuneplanen.

Et godt arbeid med handlingsdelen gjør at kommunen minimerer behovet for separate tema- og handlingsplaner. Økonomiplan med handlingsdel vedtas årlig og har et fireårig perspektiv.

GJELDENDE KOMMUNEPLAN

«Skape det gode liv – sammen for kystfolket under polarsirkelen» er den vedtatte visjonen for kommunen. Kommuneplanen peker ut fire satsingsområder, samt strategier for arealforvaltninga:

- Oppvekst – livsmestring og kvalitet,
- God helse og omsorg – gjennom hele livet,
- Befolkningsutvikling – snu nedgang til vekst
- Næringsutvikling – allsidighet og økt verdiskaping, og
- Arealstrategiene – realisere fordelene ved god plass

Under de fire satsingsområdene har vi formulert 19 mål for utvikling av kommunen, og hvert mål kommer med tilhørende strategier. I tillegg kommer vanlig drift og lovpålagte oppgaver. Målene i planen skal reflekteres i alt kommunen gjør og påvirker planbehovet. Gjennomgående temaer i kommuneplanen, og i all kommunal planlegging er folkehelse, klima, og bærekraft.

Dette er de vedtatte målene i planen:

Oppvekst – livsmestring og kvalitet

- Barn og unge skal oppleve gode overganger mellom barnehage, grunnskole, og videregående skole
- De som jobber med barn og unge skal ha høy kompetanse innen sine fagfelt
- Vi skal ha gode læringsarenaer i Rødøy

- Barn og unge skal ha kompetanse som fremmer god fysisk og psykisk helse, og som gir muligheter for å ta ansvarlige livsvalg
- Barn og unge skal erfare at de blir lyttet til og har reell innflytelse
- Barn og unge skal være kjent med hele kommunen, og med hverandre

God helse og omsorg – gjennom hele livet

- Ha helsefremmende og forebyggende aktiviteter
- Ingen skal oppleve utenforskap
- Flest mulig skal kunne bo hjemme hele livet
- Vi skal tilby trygge og tilgjengelige tjenester gjennom livsløpet
- Vi skal være en attraktiv kompetansearbeidsplass
- Vi skal være en foregangskommune innen samskaping i helsesektoren

Befolkningsutvikling – snu nedgang til vekst

- Rødøy skal være en trygg og trivelig kommune å bo i
- Ungdommen vår skal få muligheter som gjør at de ønsker å bli i kommunen
- Vi skal tiltrekke oss tilflyttere og besøkende

Næringsutvikling – allsidighet og økt verdiskaping

- Fem næringsområder med spesielt fokus:
 - Landbruk
 - Fiskeri
 - Havbruk
 - Reindrift
 - Reiseliv
- Vi skal være en gründervennlig kommune
- Vi skal bidra til næringsvekst og innovasjon
- Vi skal tilby god veiledning som passer befolkningen og næringslivets behov

I tillegg kommer fokusområdene under arealstrategiene som er boligutvikling, næringsutvikling, og infrastruktur.

FØRINGER FOR PLANARBEIDET

STATLIGE FØRINGER

Regjeringen legger hvert fjerde år frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal følges opp i kommunenes arbeid med planstrategier og planer, og kan gi grunnlag for innsigelser. Nasjonale forventninger til planleggingen gir føringer for arealbruken og samfunnsutviklingen på regionalt og kommunalt nivå.

I [nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027](#) har regjeringen valgt fem overordnede perspektiver:

- samordning og samarbeid i planleggingen
- trygge og inkluderende lokalsamfunn
- velferd og bærekraftig verdiskaping
- klima, natur og miljø for framtida
- samfunnssikkerhet og beredskap

Regjeringen viser til viktige utfordringer for kommunene fremover, blant annet med å nå bærekraftsmålene, om reduserte klimagassutslipp og bevaring av karbonrike arealer, ansvarlig forbruk, ressursbruk, bevaring av natur og naturmangfold og mindre ulikhet.

I tillegg vil kommunene møte store samfunnsutfordringer som aldrende befolkning med større forventet omsorgsbehov og mangel på arbeidskraft innen ulike tjenestoområder i kommunene.

Figur 3. FNs bærekraftsmål, Asplan Viak

REGIONALE FØRINGER

Fylkeskommunen har flere planer som legger føringer for arbeidet i kommunene, blant annet:

- Kilder til livskvalitet – regional folkehelseplan 2018-2025
- Regional transportplan 2022-2033
- Strategi for marin verdiskaping i Nordland 2022-2026
- Handlingsplan for universell utforming

Listen er ikke uttømmende.

Fylkesplan for Nordland 2013-2025 er det overordnede plandokumentet for fylkeskommunen. De lister opp tre målområder med tilhørende visjoner, mål, og strategier. Under er målområdene med visjon og undermål som gir en viss oversikt over hovedlinjene i planen.

- Livskvalitet – *Et aktivt liv og et inkluderende samfunn*
 - Alle i Nordland skal ha mulighet til å kunne utvikle sine evner, ferdigheter og interesser
 - Innbyggerne i Nordland skal ha gode levekår
- Livskraftige lokalsamfunn og regioner – *Et attraktivt Nordland*
 - Regionsentrene skal være lokomotiver i livskraftige regioner
 - Nordland skal ha attraktive og funksjonelle lokalsamfunn og regioner
 - Nordlands befolkning skal ha tilgang til fleksible og robuste utdanningstilbud
- Verdiskaping og toleranse – *Et nyskapende Nordland*
 - Økt kompetanse og forsknings- og utviklingsaktivitet (FoU)
 - Nordland skal ha tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft
 - Nordland skal ha et konkurransedyktig, innovativt og bærekraftig arbeids- og næringsliv

UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER I RØDØY

Det ble utarbeidet et større kunnskapsgrunnlag i forbindelse med kommuneplanarbeidet i 2019. Dette ligger til grunn for planstrategien. Det ble også utarbeidet et oppdatert kunnskapsgrunnlag for folkehelse i 2024. Planverk for folkehelse, helse og omsorg er basert på dette.

Utviklingstrekkene og utfordringene under er ment som et supplement til kunnskapsgrunnlaget.

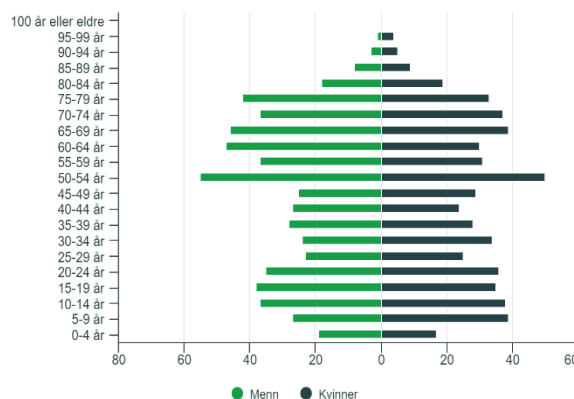
BEFOLKNINGSUTVIKLING

Per 1. januar 2024 var det 1139 bosatte i Rødøy. I likhet med mange andre distriktskommuner har Rødøy hatt en jevn nedgang i folketallet gjennom mange år. Enkelte kretser har befolkningsøkning i et ti-års perspektiv, men alle kretser har hatt befolkningsnedgang i et 20-års perspektiv. Det er veldig lav andel innvandrere i kommunen med omtrent 8,4% sammenliknet med 20% nasjonalt. I 2023 dempet positiv nettoutflytting trenden med negativ folkevekst. Dette var på grunn av mange ukrainske flyktninger, som kommunen tok imot. Statistisk sentralbyrå (SSB) beregner at nedgangen i folketall vil fortsette, men i stadig mindre grad, fram mot 993 innbyggere i 2040 (hovedalternativet).

Urbanisering er et globalt fenomen som påvirker befolkningsutviklinga på alle nivåer. Befolkningsvekst er en tydelig ambisjon i kommuneplanen. Det er et vanskelig mål selv med ekstraordinær innsats. Krav om realisme i planlegginga betyr at vi må ta høyde for fortsatt befolkningsnedgang.

Aldersfordelinga i kommunen er ikke dramatisk annerledes enn for resten av landet, men med noe overrepresentasjon i de øverste aldersgruppene. SSBs befolkningsframskriving sier at andelen 67+ vil øke fra ca. 22% i dag til ca. 33% i 2040. Samtidig vil andre aldersgrupper krympe, spesielt menn mellom 18 og 66. For øvrig vil aldersklassene holde seg relativt stabile i forhold til hverandre. Det innebærer at forsørgerbyrden vil gå fra ca. 1,9 i arbeidsfør alder per pensjonist i 2023 til under 1,3 i 2040.

Befolkningspyramide

Figur 4. Befolkningspyramide i Rødøy kommune, 2023, SSB

VERDISKAPNING OG NÆRINGSUTVIKLING

Næringslivet i Rødøy er bygd rundt primærnæringene jordbruk, fiske og havbruk. I tillegg er det mekanisk industri og ulike former for tjenesteytende næring som transport og handel. Vi har flere spennende reiselivsbedrifter, og denne næringa har hatt sterk vekst de siste åra.

Det er omtrent like mange som jobber i privat som i offentlig sektor. Mange i privat sektor jobber som selvstendig næringsdrivende. Andel sysselsatte i befolkningen er lavere enn snittet for landet, på 67,9% mot 68,6% på landsbasis i 2023.

Siden 2000 har det vært en nedgang i fiskefangst fra 6248 tonn til 2077 tonn i 2018 og til 1551 tonn i 2023. Jordbruksareal i drift har i 2023 kommet tilbake til 2010-nivå på 7307 dekar. Høydepunktet var i 2018 med 7958 dekar av jordbruksareal i drift. Vi er en av Norges store havbrukskommuner og har over 60 000 tonn kapasitet i 2022. Næringsstrukturen har lite endring.

VANN OG AVLØP, MILJØ

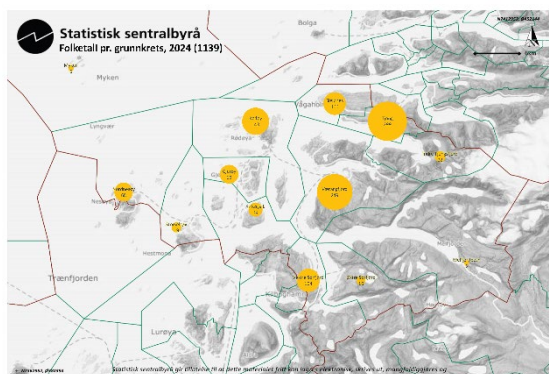
Rødøy har ni kommunale vannverk, i tillegg til enkelte små og mellomstore private vannverk. Avløpsvann behandles stort sett ved bruk av slamavskiller, og ved avløp til under laveste lavvann i sjø eller til infiltrasjon i grunn. Vannverkene må ha løpende vedlikehold.

Det forventes en kraftig økning i temperatur og endrete nedbørsmønstre i årene som kommer. Vi vil få lengre tørkeperioder, mindre vårflommer og episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet, og det vil også føre til mer overvann. Det forventes flere og større regnflommer, og det blir større fare for jord- og sørpeskred. Fremtidige stormfloer truer bygninger i kommunen. Vekstsesongen vil antakeligvis også bli noe lengre.

I 2022 hadde kommunen totalt et utslipp på 31376 tonn CO₂-ekvivalenter. Klart høyest utslipp er det fra sjøfart, med jordbruk og veitrafikk som andre og tredje største kilder. Kommunal eiendomsforvaltning bruker 100% fornybar energi i egne bygg. Alle tiltakene i energi- og klimaplanen fra 2010 er gjennomført. Det er mulig det blir felles arbeid om nye klimaplaner blant flere kommuner på Helgeland i planperioden, og Rødøy bør i så fall være med på dette.

KOMMUNIKASJON – SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR

Kommunikasjonen i kommunen er den største forklaringsfaktoren for hvorfor mange deler av den kommunale driften er så dyr. Rødøy er en øykommune hvor store deler av fastlandet også i praksis fungerer som øyer, med fergeforbindelse for å reise både sør- og nordover. Geografisk sett er kommunen svært oppdelt og med store variasjoner fra fjord og fjell til hav.

Figur 5. Kretser i Rødøy kommune, SSB

Stadige endringer i rutetilbud for ferger og hurtigbåter, samt hyppige kanselleringer gir store utfordringer for kommunen. Manglende forutsigbarhet og manglende reisemuligheter går utover bolyst, lønnsomhet for næringsdrivende, og øker risiko ved investeringer.

Fysisk infrastruktur i kommunen er relativt motstandsdyktig mot konsekvensene av de forventede klimaendringene. I planleggingen er det spesielt viktig å sikre fortsatt god drenering og å tenke langsiktig når det skal bygges nytt.

AREAL

Rødøy kommune består av totalt 3103,06 km² hvorav 685,82 km² er landareal og 25,47 km² er ferskvann. Resten av arealet er hav. Omtrent 670 km² består av utmark og i overkant av 10km² er landbruksareal. Kommunen er blant Norges mest spredtbygde med elleve befolkede kretser av forskjellig størrelse. Vi har fem fastlandskretser og 6 øykretser. Alle øykretsene og tre av fastlandskretsene er uten veiforbindelse til resten av landet.

Fiske har vært livsgrunnlaget i Rødøy så lenge det har bodd folk her. Vi har også blitt en stor havbrukskommune, og turismen i området øker. Disse har til dels motstridende interesser om bruk av fjord og hav. God planlegging kan virke konfliktdempende.

Arealstrategiene i kommuneplanen er førende for arealplanarbeidet. Det er spesielt fokus på boligutvikling, næringsutvikling, og infrastruktur. Den desentraliserte strukturen i kommunen er ønsket.

FOLKEHELSE

Rødøy kommune har helseutfordringer blant annet i forhold til overvekt, lavere levealder for menn, diabetes, dødsfall hjerte- og kar og muskel- og skjelettplager. Det er derfor viktig å ha aktivitetstilbud som omfatter hele befolkningen. Dette gjelder både idrett og friluftslivsaktiviteter og andre kulturelle aktiviteter. Det er også viktig av befolkningen kjenner til hvilke fritidstilbud som finnes der de bor.

Overgangen fra grunnskole til videregående skole er spesielt viktig å følge opp, blant annet fordi det ikke finnes videregående skoler i Rødøy, og ungene må flytte på hybel etter grunnskolen. Det er viktig å legge til rette for å hjelpe til med mestring av overgangen med å flytte hjemmefra, slik at ungdommene kan fullføre skolegangen.

Vi har en aldrende befolkning og vi må forberede oss på at vi vil få en større gruppe hjelpe- og pleietrengende eldre. Vi må legge til rette for at eldre kan mestre livet lenger og ha en trygg og aktiv alderdom.

Folkehelsearbeidet i Rødøy er innarbeidet i arbeid for barn og unge og det er viktig å følge opp de gode tiltakene. Vi mangler fremdeles tilbud/lavterskeltilbud som er rettet mot den voksne befolkningen og de som har helseutfordringer. Fysisk aktivitet og friluftsliv kan medvirke til å forebygge, utsette eller lindre kroniske sykdommer, fremme helse og trivsel og gi naturopplevelser, rekreasjon og anledning til sosialt samvær.

ØKONOMI

Inntektsrammene for kommunen baserer seg på kommuneøkonomiproposisjonen 2025 og revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2024. Kommunens inntekter gjennom ramme- og skatt vil påvirkes av de endringer som er foreslått i forbindelse med forslag til nytt revisjon av inntektssystemet for kommunene. Det er fortsatt usikkerhet rundt hvordan dette vil slå ut for Rødøy kommune og hvordan dette samlet sett vil påvirke våre forutsetninger for tjenesteproduksjon.

Kommunens frie inntekter består av:

- Skatteinntekter
- Inntektsutjevnerende tilskudd (skatteutjevning)
- Rammetilskudd fra staten (utgiftsutjevning)
- Eiendomsskatteinntekter
- Inntekter fra konsesjonskraft og andre kraftinntekter
- Integreringstilskudd og rentekompensasjon

Kompensasjon for lønns- og prisvekst (måles av SSB og Finansdepartementet for kommunesektoren) kommer dermed i tillegg til de oppgitte størrelsene. Størrelsen på kompensasjonen framkommer i de årlige statsbudsjetter. Kompensasjon for lønns- og prisvekst i den perioden vi er inne i gir ikke noe grunnlag for å endre aktivitetsnivået for kommunen.

Rødøy kommune står i en særstilling økonomisk gjennom sine ekstra inntekter fra Havbruksfond samt kraftproduksjon. Kommunen har derfor hatt muligheten til å tillate seg et høyere driftsnivå enn sammenlignbare kommuner. Samlet sett gir direkte inntekter fra havbruk samt kraftproduksjonen årlige gjennomsnittlige inntekter på 41,669 Mnok i gjeldende økonomiplan periode for årene 2024 til 2027.

Kommunens økonomiske opplegg bør i størst mulig grad baseres på at tjenesteleveransen finansieres av løpende overføringer fra staten og egne drifts-inntekter, mens de variable havbruksinntekter og de variable inntektene fra kraftproduksjonen i hovedsak bør gå til utgifter som vedrører kommunens samfunnsutviklerrolle og som derigjennom kan styres mer fleksibelt i takt med den faktiske inntektssiden.

FORSLAG TIL PRIORITERING AV PLANOPPGAVER

TIDLIGERE PLANER OG PLANTABELL

Plantabellen under i dokumentet er ment som en oversikt over alle politiske planer, reglementer, og lokalt vedtatte forskrifter. Eventuelle tidligere planer som ikke er i tabellen, utgår. I tillegg kommer enkelte overordnede administrative plandokumenter, men listen over disse er ikke uttømmende. Reguleringsplaner, dvs. arealplankart for område- eller detaljregulering, er ikke tatt med i oversikten.

	Vedtatte planer	Oppstartsår nye planer og revidering av eksisterende				Merknader, R = revideres
	Vedtatt /revidert	2024	2025	2026-2027	Årlig	
Overordnet plan						
Kommuneplanens samfunnsdel	2019			R		
Kommuneplanens arealdel	2022*					Det er innsigelse på vedtatt plan. Planen er under revidering med løsning av innsigelsene.
Økonomiplan med handlingsdel	2023				R	
Arealplaner						
Arealplanbestemmelser	2022		Ny			Hører med til arealplan
Kystsoneplan	2001			Ny		Erstattes av Kystsoneplan Rødøy 2027-2033
Kommunedelplan for Rødøy	1994		Ny			Utgår ved revidering av kommuneplanens arealdel
Kommunedelplan for Jektvik	1994		Ny			Utgår ved revidering av kommuneplanens arealdel
Kommunedelplan for Myken	1994		Ny			Utgår ved revidering av kommuneplanens arealdel
Regionale planer						
Strategiplan havbruk Salten	2017					
Strategiplan reiseliv Salten	2017					
Kystplan Helgeland	2019*					Påbegynt 2013. Det er innsigelse på vedtatt plan. Gammel kystsoneplan gjelder inntil videre
Masterplan for reiseliv Nord Helgeland 2024-2032	2023			R		Samarbeid mellom Rana, Hemnes, Lurøy, Træna og Rødøy. Rødøy kommune tilslutter oppfølging av merket for bærekraftig reisemål.

Kommunedelplaner og temaplaner

Oppvekstplan	2023			R		
Kommunedelplan for folkehelse, idrett og friluftsliv	2019	R				Handlingsplan ligger i kommunedelplanen. Kan trekkes ut for revisjon ved behov
Prioritert handlingsplan for idrett og friluftsliv	2019	R				
Kommunedelplan for kulturminner	2021		R			
Helhetlig plan for besøksforvaltning	2024					
Plan for friluftslivets ferdselsårer			Ny			
Helse og omsorgsplan			Ny			
Kommunedelplan Energi og klima	2010		Ny			Tiltakene i gammel plan er gjennomført. Forutsetning er mulighet for regionalt samarbeid om nye planer
Trafikksikkerhetsplan	2011			R		Må revideres om man ønsker å søke støtte til tiltak
Overordnet beredskapsplan	2016	R				Revidering av beredskapsplan og underliggende dokumenter skal vurderes årlig
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	2021				R	
Plan for oppfølging av kommunal beredskap	2022				R	
Alkoholpolitisk handlingsplan 2020-2024	2020	R				
Lønnspolitisk plan	2018	R				
Overordnet kompetanseplan			Ny			
Handlingsplan for psykisk helsevern	2006					Utgår. Inngår i helse og omsorgsplan.
Den kulturelle skolesekken	2014	R				
Bibliotekplan			Ny			
Hovedplan for avløp	1998		R			
Hovedplan for vannforsyning	1996	R				Ny plan gjeldende for 2025-2035
Eierstrategimelding	2021		R			Revideres ved behov
Plan for læringer i Rødøy kommune	2020		R			
Plan for helsemessig og sosial beredskap			Ny			
Boligsosial plan		Ny				

Reglement						
Delegeringsreglement	2021	R				
Etiske regler	2016		R			
Permisjonsreglement	2016		R			
Saksbehandling i folkevalgte organer	2022					
Regler for tilståing av flyttegodtgjøring	2018					Revideres ved behov
Retningslinjer for kommunale næringsfond	2023			R		
Økonomireglement	2021		R			
Rutine for intern varsling	2021	R				
Administrative dokumenter						
Arkivplan	2024					Oppdateres fortløpende, eksempelvis ved endringer i organisering, lovverk eller rutiner.
Kompetanseplaner for helse- og omsorg	2011	Ny			R	
Kompetanseplan oppvekst					R	
Administrativt delegeringsreglement	2023	R				
Reglement for fleksibel arbeidstid	2009		R			
Digipro Helse						Tilgang på verktøyet inkluderer kontinuerlig oppdatert smittevernplan og andre rutiner og planer for helse- og omsorgssektoren
Lokale forskrifter						
Forskrift om politivedtekt	2019	FOR-2019-06-07-707				
Forskrift om åpnings-, salgs- og skjenketider	2019	FOR-2019-04-09-489				
Forskrift om adgang til jakt etter elg og rådyr	2015	FOR-2003-07-12-1926				
Godkjenning av våpen og flagg	1988	FOR-1988-02-12-195				
Forskrift for tildeling av langtidsopphold, heldøgnsomsorg	2017	FOR-2017-06-26-1643				
Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder	2021	FOR-2020-10-29-2355				
Forskrift om skuddpremie, Rødøy kommune, Nordland		FOR-2024-03-21-567				

Forskrift om renovasjon, Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy og Træna kommuner, Nordland	2023	FOR-2023-03-29-529		
Forskrift for grunnskolen i Rødøy kommune om elevpermisjoner				Ny i 2024
Forskrift for kommunal skolefritidsordning				Ny i 2024
Forskrift for grunnskolene i Rødøy kommune om skoleregler				Ny i 2024
Forskrift for grunnskolene i Rødøy kommune om skolerute			R	Ny i 2024
Forskrift om hovedmål i grunnskolen i Rødøy kommune				Ny i 2024
Forskrift av utvidet båndtvang				Ny i 2024

Rødøy kommune

8185 Vågaholmen

Saksbehandler, innvalgstelefon

Toril Austvik, 75 54 78 43

Uttalelse - kommunal planstrategi - 2024 - 2028 - Rødøy

Vi viser til høring av planstrategi datert 17.06.2024.

Statsforvalteren skal medvirke i planleggingen slik at nasjonal politikk blir gjort kjent og iverksatt. Dette gjør vi blant annet gjennom skriftlig tilbakemelding på plansaker. Vi skal dessuten bidra til at FNs bærekraftsmål ses i sammenheng, og bidra til samarbeid for å nå målene.

Til grunn for denne tilbakemeldingen ligger [Plan og bygningslovens § 10-1](#), [FNs bærekraftsmål](#), og [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#).

Det er positivt at dere utarbeider planstrategien så tidlig i kommunestyreperioden, og at dere i tråd med PBL § 10-1 har tatt stilling til at gjeldende kommuneplan skal revideres. Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i 2019. Det framgår av planstrategien at denne skal rulleres i siste del av planperioden. Samfunnsdelen står i en særstilling som strategisk plan i kommunen. Valgresultatet, et tydelig utfordringsbilde for kommunen og nye nasjonale forventninger til planleggingen bør danne grunnlaget for tidlige politiske diskusjoner om innholdet i samfunnsdelen. Vår anbefaling er derfor at arbeidet med rulleringen starter tidligere i planperioden slik at det nye kommunestyret får mulighet til å utøve sin leder- og samfunnsutviklerrolle.

Kunnskapsgrunnlaget

Vi har fått tilsendt forslag til kommunal planstrategi, hvor det er et eget kapittel med oversikt over utviklingstrekk og utfordringer i Rødøy. Det vises også til at det ble utarbeidet et større kunnskapsgrunnlag i forbindelse med kommuneplanarbeidet i 2019, og at dette ligger til grunn for planstrategien. Det ble også utarbeidet et oppdatert kunnskapsgrunnlag for folkehelse i 2024 og planverk for folkehelse, helse og omsorg er basert på dette. Utviklingstrekkene og utfordringene i planstrategien er et supplement til kunnskapsgrunnlaget. For å øke leservennligheten og tilgangen til hele kunnskapsgrunnlaget kunne det med fordel vært lagt inn lenker i planstrategien til kunnskapsgrunnlaget som strategien tar utgangspunkt i og bygger på.

Vi hadde gjerne sett at kunnskapsgrunnlaget også viste de store naturverdiene som fins i kommunen, og som bl.a. har ført til at de indre delene er en del av Saltfjellet Svartisen nasjonalpark og at Nordfjorden har status som marint verneområde.

Planstrategien

Planstrategien oppfyller lovkravene til kommunal planstrategi gitt i plan- og bygningsloven. Det er foretatt en gjennomgang av gjeldende planer og det er sett på behov for rullering og revidering og på behovet for nye planer i den neste fireårs perioden.

Planstrategien kan også brukes til å klargjøre hvilke planer som fortrinnsvis skal utvikles i samarbeid med andre kommuner. Slikt samarbeid vil både kunne lette kommunens egen kapasitet til bl.a. planlegging, og bidra til å løfte kompetansen regionalt. Selv om det ikke er hensiktsmessig med felles plan, kan det være hensiktsmessig å samarbeide regionalt om utvikling av kunnskapsgrunnlag. Felles utvikling av kunnskapsgrunnlag vil gjerne føre til at kostnadene knyttet til hver enkelt plan blir mindre.

Vi forstår at kommunen ønsker å opprettholde den desentraliserte strukturen. Som grunnlag for revidering av kommuneplanens samfunnsdel oppfordrer vi likevel kommunestyret til å vurdere om arealstrategiene bør tilpasses utfordringen kommunen har som følge av en større andel eldre, slik at det legges vekt på utvikling av utvalgte knutepunkter i kommunen, jf. bl.a. nasjonale forventninger til trygge og inkluderende lokalsamfunn ([kap. 3](#)).

Kystsonen

Det går fram at den gamle kystsoneplanen gjelder inntil videre, fordi det er knyttet innsigelse til Rødøy sin del av «Kystplan Helgeland». Den gamle kystsoneplanen er utdatert, og gir ikke tilstrekkelig avklaring av arealbruken for lokalisering av bl.a. nye områder for akvakultur. Vi viser til brev herfra av 02.10.2019, der vi avklarte at «Kystplan Helgeland» ikke ville ha rettsvirkning for arealbruken i kommunen, fordi kommunen ikke hadde avgrenset vedtaket om egengodkjenning til å gjelde for de sjøområdene som ikke var omfattet av Statsforvalterens (Fylkesmannens) innsigelse. Følgende går bl.a. fram her:

Selv om kommunen mener å ha god erfaring med å legge ut sjøområdene til generell «Bruk og vern av sjø og vassdrag», gir ikke denne formen for arealdisponering juridisk tilstrekkelig avklaring av arealbruken. Akvakultur medfører at andre bruks- og verneinteresser ekskluderes, og bør bare tas med der konsekvensene av dette er tilfredsstillende utredet og avklart. Det kan også stilles spørsmål ved om det er anledning til utstrakt bruk av hovedkategorien på denne måten, jf. plan- og bygningslovens § 11-7, siste ledd, der følgende går fram:

«I områder hvor arealplanen bare angir hovedformål for arealbruk, skal det i nødvendig utstrekning gis bestemmelser som klargjør vilkårene for bruk og vern av arealene, jf. §§ 11-9 til 11-11.»

I og med at det også kan stilles spørsmål ved om de store områdene som «Kystplan Helgeland» har foreslått lagt ut til hovedformålet «Bruk og vern av sjø og vassdrag mv.» gir tilstrekkelig avklaring, oppfordrer vi til at dere vurderer å prioritere å starte arbeidet med en ny kystsoneplan så snart som mulig. Det vil være naturlig at dette skjer i samarbeid mellom nabokommunene i området.

Jordvern

For å redusere omdisponeringen av dyrka jord, ber regjeringen om at kommunene vurderer å utarbeide en kommunal jordvernstrategi som en del av den overordnede planleggingen. [Landbruksdirektoratet har lyst ut midler med søknadsfrist 20. august](#) til arbeidet som kommunene kan søke på. Vi ber dere vurdere om dette er et tema som kan tas inn i planstrategien.

Boligsosialt arbeid

Ny [boligsosial lov](#) stiller krav om at boligsosialt arbeid skal inngå i den overordnede planleggingen til kommunen. Loven stiller krav til at kommunen skal ha en oversikt over ordinære og tilpassede boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet, og at oversikten skal inngå som grunnlag for kommunens planstrategi. Videre bør kommunens boligsosiale arbeid drøftes i strategien. Med bakgrunn i dette skal kommunen fastsette overordnede mål og strategier for det boligsosiale arbeidet, som skal være egnet til møte utfordringene kommunen har kommet fram til gjennom sitt kunnskapsgrunnlag.

Vi ser at kommunen skal lage en ny boligsosial plan. Det syns vi er bra. Når planen er ferdig er det viktig at kunnskapsgrunnlaget koples opp til overordnet planverk, slik at kravene i loven blir ivaretatt.

Kravene til planstrategi og kommuneplan etter boligsosialloven [§ 5](#) annet ledd skal være oppfylt senest fire år etter at loven trådte i kraft, det vil si 1. juli 2027.

Folkehelse, oppvekst og helse- og omsorg

Vi ser at kommunen vil utarbeide en kommunedelplan for folkehelse, idrett og friluftsliv. Folkehelsearbeidet er tverrsektorielt, og vi anbefaler at det inngår i den overordnede kommunale planleggingen som legger til rette for en helsefremmende og bærekraftig fremtid for befolkningen. Tiltak som er av betydning for folkehelsen bør inkluderes i alle sektorene sine handlingsplaner. Vi forventer at kommunen planlegger for mangfoldet i befolkningen som samiske innbyggere og flykninger. I tillegg til særlig sårbare grupper som mennesker med funksjonsnedsettelse.

Rødøy kommune har god oversikt over utfordringsbildet blant barn og unge, det er bra at kommunen utarbeidet en oppvekstplan i 2023. Vi anbefaler at [plan for omsorgssvikt og atferdsvansker](#) innarbeides i denne planen.

Vi ser at kommunen har flere delplaner innenfor helse og omsorg. I 2025 skal kommunen utarbeide en ny helse- og omsorgsplan. Helhetlig planlegging er nødvendig for at kommunen skal kunne styre både ressursbruk og tjenesteproduksjon innenfor dette omfattende feltet. Vi anbefaler derfor at kommunen utarbeider en helhetlig kommunedelplan der alle temaplaner innen helse og omsorgssektoren inngår.

Det er ikke synlig i planstrategien hvordan kommunen jobber med strategisk kompetansekartlegging og kompetanseplanlegging. Strategisk kompetanseplanlegging bør benyttes for å sikre tilstrekkelig fagkompetanse i tjenestene (se [Verktøy for strategisk kompetanseplanlegging - KS](#)). Planene bør inneholde framskrivninger av fremtidig behov for kompetanse. Politisk vedtatte kompetanseplaner bør inngå i det kommunale planverket. En styrket satsning på folkehelse og forebyggingsarbeid vil kunne bidra til å redusere behovet for helse- og omsorgstjenester noe, og dermed redusere behovet for bistand fra helsepersonell. Dette er i tråd med regjeringens eldrereform [«Bu trygt heime»](#) og Helsepersonellkommisjonens NOU 2023 [«Tid for handling»](#).

Klima og miljø

Energi- og klimaplan

I og med at gjeldende plan er utdatert, er det viktig at arbeidet med klima- og energiplanleggingen følges opp ved at arbeidet med ny plan skal settes i gang i 2025.

Det vil i og for seg være opp til kommunen om denne planen skal revideres, eller om klima- og energiplanleggingen fullt ut skal følges opp gjennom det kommunale plansystemet. Om kommunen skal utvikle klimabudsjett og -regnskap, som angitt i kap. 13 i samfunnsplanen, vil det imidlertid være nødvendig å finne kommunens «klimafotavtrykk», d.v.s. de utslippene som følger av kommunal

virksomhet, direkte og indirekte. Dette blir gjerne et konsulentarbeid som, med fordel, kan bestilles i samarbeid med andre kommuner for å få ned kostnaden (jf. bl.a. www.klimakost.no).

Ved å utarbeide en egen energi- og klimaplan i samarbeid med nabokommunene, kan det f.eks. i større grad også være mulig å finne gode felles tiltak, som f.eks. etablering av biogassanlegg og samarbeid om lokalisering av arealkrevende utbyggingsbehov og transportløsninger.

Kommunedelplan for naturmangfold

Vi oppfordrer kommunen til å vurdere en slik plan, som grunnlag for bl.a. politisk forankring og forvaltningen av ansvaret for naturverdiene i området.

Som grunnlag for arbeidet med disse planene, viser vil til Miljødirektoratets veiledning, jf.

- [Veileder: Klima- og energiplanlegging](#), og
- «[Naturmangfold i arealplanlegging](#)»

Utvikling av kunnskapsgrunnlag for slikt planarbeid kan med fordel også skje i samarbeid med andre kommuner, jf. nedenfor. Miljødirektoratet har egne midler til utarbeiding av kommunedelplan for naturmangfold, jf. «[Ivareta naturmangfold i kommunal planlegging](#)». Det kan også søkes særskilt om midler for å styrke kunnskapsgrunnlaget, jf. «[Midler til Natursats" og naturrestaurering](#)».

Avløpsplan

Det er viktig at kommunen skal revidere hovedplan for avløp i 2025. Det er forventet at nytt avløpsdirektiv vil tre i kraft i 2025 for tettbebyggelser større enn 1 000 pe. Direktivet kan også medføre endringer i regelverk knyttet til avløpshåndtering for mindre avløpssystemer, som kan få betydning ved revidering av hovedplanen.

Avslutning

I tråd med Nasjonale forventninger til planleggingen 2023-2027, oppfordres også Rødøy til å samarbeide gjennom eksempelvis interkommunale plankontor eller andre former for interkommunalt plansamarbeid. Statsforvalteren har over flere år, gjennom forvaltning av [prosjektskjønnsmidler](#), lagt opp til økt satsing på interkommunalt samarbeid. Herunder kan kommunene søke prosjektskjønnsmidler for å initiere samarbeidsstrukturer.

Vi ønsker lykke til med det videre planarbeidet.

Med hilsen

Merete Troli (e.f.)
kommunal- og beredskapsdirektør

Toril Austvik
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Nordland fylkeskommune

Postmottak Fylkeshuset

8048

Bodø

Kontaktpersoner:

Kvarum – boligsosiale forhold

Solveig Hovet– helsefaglige forhold

Gry-Hege Bech - helsefaglige forhold

Nina Skille – oppvekstfaglige forhold

Rune Kvannli – beredskapsfaglige forhold

Svein Einar Stuen – klima- og miljøfaglige forhold

Endre Aaen – vann og avløp

Toril Austvik – landbruks- og reindriftsfaglige forhold

Kilder til kunnskap for kommunal planlegging

Generelt

- [FNs bærekraftsmål - FN-sambandet](#)
- [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#)
- www.planlegging.no
- [Kommuneplanprosessen – samfunnsdelen – handlingsdelen \(T-1492\)](#)
- [Veileder om kommunal planstrategi](#)
- [Kommunefakta - SSB](#)
- [Arealprofiler - Regjeringen](#)
- [Nordland i tall – Nordland fylkeskommune](#)
- [Kart i Nordland – Nordland fylkeskommune](#)
- [KS – Fremtidsverktøyet-2040](#)
- [Veileder om arealregnskap i kommuneplanen](#)
- [Arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel](#)
- [NIVI Rapport 2020:3 – Interkommunalt samarbeid i Nordland 2020](#)

Viktige hjemler

- [Lov om planlegging og byggesaksbehandling](#)

Klima og miljø / klimatilpassing

- [Miljøhensyn i arealplanlegging - Miljødirektoratet](#)
- [Norges 24 klima- og miljømål - "Miljøstatus"](#)
- [M-1941-Konsekvensutredninger for klima og miljø - Miljødirektoratet](#)
- [Klimaprofil Nordland - Norsk klimaservicesenter](#)
- [Hva er klimarisiko - Kommunalbanken](#)

Viktige hjemler

- [Naturmangfoldlovens kap. II](#)
- [Vannressurslovens § 11](#)

Oppvekst og velferd

- [Ungdata – Rapporter fra Nordland](#)
- [Frihet fra vold – Regjeringen.no](#)
- [Veileder – kommunale handlingsplaner for vold i nære relasjoner](#)

Viktige hjemler

- [Lovendringer som er relevante for barnevernsreformen](#)

Likestilling og mangfold

- [FN-konvensjonen om rettar til menneske med nedsatt funksjonsevne \(CRPD\)](#)
- [Veileder i universell utforming](#)

Helse / Folkehelse

- [Folkehelse i planleggingen – regjeringen.no](#)
- [Folkehelsemeldinga – Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar](#)
- [Aldersvennlig Norge](#)
- [Demenskartet.no](#)
- [Kunnskapskilder for kommunene](#)
- [Nasjonal helseportal – ressursportal.no](#)

- [Verktøy for strategisk kompetanseplanlegging - KS](#)
- [NOU 2023: 4 - regjeringen.no](#)
- [Helsefellesskap – Helsedirektoratet.no](#)

Viktige hjemler

- [Lov om folkehelsearbeid](#)

Boligsosiale forhold

- [Husbanken - Statistikk](#)
- [Bolig og nabolag – Regjeringen.no](#)
- [Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken \(2021-2024\)](#)

Viktige hjemler

- [Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet](#)

Landbruk og reindrift

- [Arealbarometer - NIBIO](#)
- [Landbruksdirektoratets veiledningsside for jordvern i kommunal- og regional planlegging](#)
- [Kilden – NIBIOs hovedkartløsning](#)
- [Nasjonal jordvernstrategi](#)
- [Strategisk plan for jordvern i Nordland 2022-2025](#)
- [Brev til kommunepolitikerne fra regjeringen om matjord og arealplanlegging](#)
- [Landbruksdirektoratets veiledningsside om reindrift](#)
- [Statsforvalteren i Nordland, reindrift](#)
- [Reinfakta – samisk reindrift i Norge](#)
- [Reindrift og plan- og bygningsloven, M-0758 B](#)
- [Veileder om konsultasjon med samiske interesser](#)

Viktige hjemler

- [Lov om jord \(jordlova\)](#)
- [Lov om reindrift \(reindriftsloven\)](#)
- [Lov om skogbruk \(skogbrukslova\)](#)

Samfunnssikkerhet og beredskap

- [Risiko, sårbarhet og beredskap – dsb.no](#)
- [Statlige planretningslinjer for klima – og energiplanlegging og klimatilpasning](#)
- [Klimatilpasning – Statsforvalteren i Nordland](#)
- [Risiko- og sårbarhetsanalyse for Nordland \(FylkesROS\)](#)

Økonomiforvaltning

- [Økonomiforvaltning i kommuner og fylkeskommuner – regjeringen.no](#)

Rødøy kommune
Vågaveien 100
8185 VÅGAHOLMEN

Deres ref.:
2024/506

Deres dato:
17.06.2024

Vår ref.:
24/11953-2
24/78576

Vår dato:
09.07.2024

Fylkeskommunens uttalelse - kommunal planstrategi 2024-2028 - Rødøy kommune

Nordland fylkeskommune har mottatt ovennevnte planstrategi til uttalelse innen 17.07.2024. Det er positivt at kommunen har utarbeidet et forslag til planstrategi.

Nordland fylkeskommune har på grunn av mangel på kapasitet og ressurser kun generelle tilbakemeldinger til arbeidet med kommunal planstrategi.

Generell tilbakemelding

Plantakt og rullering av kommuneplanens samfunnsdel (KPS)

Det anbefales nå at KPS bør rulleres hvert 4 år for å være aktuell, og for å føre gjeldende politikk. Intensjonen i plan- og bygningsloven er at det nye kommunestyre skal vedta sin politikk gjennom KPS. Fylkeskommunen viser til sluttrapporten fra KS-FoU prosjektet om kommuneplanens samfunnsdel som lokalpolitisk styringsverktøy: «[Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel](#)». Det er derfor synd at kommuneplanens samfunnsdel ikke vurderes å rulleres før i 2026.

Fylkeskommunen har forståelse for at dette kan være begrunnet i utilstrekkelig kapasitet for å revidere samfunnsdelen, og anbefaler i det tilfelle Rødøy kommune om å vente med revidering av samfunnsdelen til starten av ny kommunestyreperiode i 2027. Slik får man et politisk styringsverktøy basert på gjeldende kommunestyres politikk. Eventuelt kan kommunen starte arbeidet med kunnskapsgrunnlag i 2026 for å effektivisere planprosessen i 2027.

Kunnskapsgrunnlag

Nordland fylkeskommune er opptatt av at vurderinger som gjøres i den kommunale planstrategien er kunnskapsbasert, og har derfor utviklet verktøy og oppdatert nettsidene med henvisning til aktuelle kunnskapsdatabaser. I videre oppfølging av planstrategien og videre plan- og utviklingsarbeid kan det f.eks. ses til [Nordland i tall](#), i tillegg til oversikt over [Kunnskapsgrunnlag - Nordland fylkeskommune \(nfk.no\)](#) og [Statistikk- og karttjenester - Nordland fylkeskommune \(nfk.no\)](#) på våre hjemmesider.

Kommunal ressursbruk og kapasitet

Nordland fylkeskommune ser behovet for å minne kommunene om at kommunal planstrategi er et verktøy for å redusere antallet overordnede planer, eventuelt slå sammen overordnede planer med overlappende innhold. Kommunen må tilpasse planarbeidet etter ressurser og kapasitet i kommunene. Dette inkluderer også vurderinger for gjennomføring med hensyn til økonomi. Planstrategien har av denne grunn en viktig funksjon for å sette rammer for realistisk gjennomføring av planer for en kommunestyreperiode. Arbeidet med den neste kommunale planstrategien bør tas opp i valgåret, og et forslag basert på oppdatert kunnskapsgrunnlag kan gjerne forestå for det nye kommunestyret ved konstituering.

Folkehelseloven

Det er bra at Rødøy har gjort en oppdatert oversikt over folkehelsen i kommunen. Det er fint om kunnskapsgrunnlaget gjøres lett tilgjengelig for videre arbeid i kommunen.

Boligsosial lov

1. juli 2023 trådte ny [boligsosial lov](#) i kraft. Formålet med loven er å forebygge boligsosiale utfordringer og å bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet skal få bistand til å skaffe seg og beholde en egnet bolig. Fylkeskommunen viser til lovens § 5 som kommer med nye krav til utarbeiding av kommunal planstrategi:

«§ 5. Ansvar for organisering og planlegging Kommunen skal i sitt arbeid på det boligsosiale feltet sørge for samarbeid på tvers av sektorer og samordning av sine tjenester. For øvrig skal kommunen samarbeide med andre offentlige aktører som kan bidra til arbeidet for vanskeligstilte på boligmarkedet.

Kommunen skal ha en oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi etter plan- og bygningsloven § 10-1. En drøfting av kommunens boligsosiale arbeid bør inngå i strategien (..)»

Kravene til planstrategi og kommuneplan skal være oppfylt senest fire år etter at loven trer i kraft, ifølge lovens overgangsbestemmelse § 10, det vil si innen 1. juli 2027.

Planfaglig veiledning

Fylkeskommunen skal i henhold til plan- og bygningsloven §3-2. bistå og veilede kommunene i deres planoppgaver. Det vises til planveiledning på nettsiden Veiledning, råd og bistand i plansaker – Nordland fylkeskommune (nkf.no). Aktuelle saksbehandlere kan kontaktes ved behov.

Kontaktinformasjon

Tema	Navn	E-post
Øvrig	Martin Bollingmo Hole	Marhol3@nfk.no

Med vennlig hilsen

Silje Charlotta Wästlund
faggruppeleder plan og analyse

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til

Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ

Fra: Kvannli, Rune[Rune.Kvannli@statsforvalteren.no]

Sendt: 25.07.2024 11:46:56

Til: Postmottak Rødøy Kommune[postmottak@rodoy.kommune.no]

Kopi: Trolie, Merete[merete.trolie@statsforvalteren.no]; Jordbru,

Asgeir[asgeir.jordbru@statsforvalteren.no];

Tittel: Uttalelse vedrørende samfunnssikkerhet og beredskap - kommunal planstrategi - 2024 - 2028 - Rødøy

Viser til høring av planstrategi datert 17.06.2024 og vår uttalelse 05.07.24.

Vår merknad som omhandler samfunnssikkerhet og beredskap ble dessverre ikke ferdigstilt innenfor ordinær frist og ble følgelig ikke innarbeidet i vår felles uttalelse datert 5. juli. Vi beklager forsinkelsen og eventuelle ulemper som følge av dette. I det følgende er vår uttalelse som omhandler samfunnssikkerhet og beredskap:

For å sikre en trygg hverdag i Rødøy kommune må hensynet til samfunnssikkerhet og beredskap vektlegges i planleggingen. Det er positivt at dere prioriterer ny overordnet beredskapsplan innværende år, samt årlig revisjon av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og plan for oppfølging av kommunal beredskap.

Vi kan ikke se at det foreligger et kunnskapsgrunnlag, eller drøfting av hensynet til samfunnssikkerhet og beredskap. Dette burde vært lagt til grunn for planstrategien slik [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 - regjeringen.no](#) legger opp til;

Kapittel 6 Samfunnssikkerhet og beredskap, pkt. 63.
Samfunnssikkerhet og beredskap vektlegges i planleggingen. Risiko- og sårbarhetsanalyser bygger på oppdatert kunnskap og legges til grunn for plan- og byggesaksbehandlingen.

Før planstrategien vedtas vil vi anbefale dere å utarbeide et kunnskapsgrunnlag for beredskapsutfordringene i Rødøy kommune. Dette gjelder spesielt i forhold til klimaendringer og klimatilpasninger. Som et minimum bør kommunen;

- drøfte tidsaktuelle problemstillinger som er relevante for kommunens totalberedskap
- sikre tverrsektorielt samarbeid i deres beredskapsarbeid, spesielt med tanke på klimatilpasninger

Vi gjennomførte tilsyn med kommunal beredskapsplikt hos dere i 2022 som medførte to avvik. Planstrategien, med prioritering av overordnet beredskapsplan mv. vil bidra til å sikre kontinuitet i deres beredskapsarbeid og imøtekomme kravene i [Forskrift om kommunal beredskapsplikt](#):

- kommunen skal ha en overordnet ROS-analyse
- kommunen skal ha en overordnet beredskapsplan

- kommunen skal ha en plan for oppfølging av samfunnssikkerhet- og beredskapsarbeidet

Avslutningsvis vil vi igjen beklage forsinkelsen av denne uttalelsen og ønske dere en fortsatt fortreffelig sommer

Med vennlig hilsen

Rune Kvannli

seniorrådgiver

Statsforvalteren i Nordland

Telefon: 75 54 78 64

Mobil: 91 76 54 58

E-post: Rune.Kvannli@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/no